

Regionálna kancelária Žilina
Na priekope 174/13
010 01 Žilina 1
Tel. č.: 041/230 41 21
e-mail: info@snslp.sk, www.snslp.sk

Odborné stanovisko vydané podľa § 1 ods. 2 písm. písm. f) a písm. g) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej v texte ako „Stredisko“ v príslušnom gramatickom tvare) bolo zriadené zákonom č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej v texte ako „Zákon o zriadení Strediska“ v príslušnom gramatickom tvare).

V zmysle ust. § 1 ods.2 písm. a) Zákona o zriadení Strediska, Stredisko plní úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd. Stredisko na tento účel najmä monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)(ďalej v texte ako „antidiskriminačný zákon“ alebo „ADZ“).

V zmysle ust. § 1 ods. 2 písm. a) Zákona o zriadení Strediska, Stredisko monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona, ktorým je antidiskriminačný zákon.

V zmysle ust. § 1 ods. 2 písm. f) Zákona o zriadení Strediska, Stredisko vydáva odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania, a to tak z vlastnej iniciatívy, ako aj na požiadanie fyzických alebo právnických osôb.

V zmysle ust. § 1 ods. 2 písm. g) Zákona o zriadení Strediska, Stredisko vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie.

Stredisko vydáva odborné stanovisko z vlastnej iniciatívy, a to na základe vykonania nezávislého zisťovania, predmetom ktorého bolo posúdenie nastavenia podmienok poskytovania kúpeľnej liečby Kúpeľov XXXX XXXX (ďalej v texte ako „Kúpele“ v príslušnom gramatickom tvare“), v kontexte platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy.

Kúpele vyjadrili svoj nesporný záujem na poskytnutí súčinnosti Stredisku pri vykonaní nezávislého zisťovania, za účelom čoho navrhli Stredisku realizáciu osobného stretnutia. Stredisko sa pri hodnotení podmienok a postupu Kúpeľov súvisiacich s poskytovaním kúpeľnej liečby,

zameralo na podmienky a postupy poskytovania kúpeľnej liečby imobilným klientom (klientom s obmedzenou schopnosťou pohybu).

Všeobecné informácie

Medzi indikácie kúpeľnej liečby v Kúpeľoch patria ochorenia pohybového aparátu (degeneratívne ochorenia, zápalové ochorenia kĺbov, stavy po úrazoch a operáciách, bolesti chrbta); nervové choroby (súvisiace s pohybovým aparátom); kožné ochorenia (psoriáza); choroby z povolania; onkologické choroby (s lekárskeym potvrdením o ukončení onkologickej liečby, bez akýchkoľvek známok pokračovania alebo recidívy onkologického ochorenia); choroby tráviaceho ústrojenstva; choroby z poruchy látkovej výmeny a žliaz s vnútornou sekréciou; ženské choroby.¹

Kúpele poskytujú klientom, okrem kúpeľnej liečby (a s ňou súvisiacich iných zdravotných služieb v symbióze so zdravotníckymi zásadami odborných liečebných ústavov), aj ubytovacie služby a stravovacie služby. Pre klientov sú k dispozícii taktiež špeciálne izby pre ťažšie handicapované osoby (bezbariérové izby/ubytovanie). Kúpele majú zároveň vybudované bezbariérové prístupy aj pre imobilných klientov (napr. sa pohybujú pomocou invalidného vozíka).

Kúpele poskytujú kúpeľnú liečbu tak mobilným, ako aj imobilným klientom. Poskytovanie kúpeľnej liečby závisí výlučne od zdravotného stavu klientov Kúpeľov a z neho plynúcich požiadaviek na konkrétnu liečebnú procedúru.

Vzhľadom na rozsiahlu indikáciu kúpeľnej liečby je nevyhnutné poznamenať, že kúpeľná liečba prebieha v rámci rozsiahleho výpočtu liečebných procedúr. Požiadavka bezbariérovosti pri výkone liečebných procedúr je potvrdená ich prístupnosťou aj pre imobilných klientov.

Výlučne v prípade jednej liečebnej procedúry nie z objektívnych dôvodov možné, vykonať technické úpravy pre účely debarierizácie „zariadenia“, v ktorom prebieha liečebná procedúra. Z toho dôvodu podstúpenie predmetnej liečebnej procedúry závisí výlučne od rozsahu pohybových schopností klienta, ktoré sú nevyhnutné pre jeho presun do tohto „zariadenia“, ako i následný pohyb v danom „zariadení“ počas priebehu liečebnej procedúry. Rozsah mobility klienta je teda možné označiť za jedinú a rozhodujúcu požiadavku pre podstúpenie liečebnej procedúry. Uvedené logicky a objektívne odôvodňuje, že nie všetci klienti Kúpeľov môžu podstúpiť tento druh liečebnej procedúry.

Opätovne však treba zdôrazniť, že predmetnú liečebnú procedúru môžu podstúpiť klienti so zdravotným postihnutím (závisí to výhradne od rozsahu ich mobility, resp. rozsahu ich pohybovej spôsobilosti).

Relevantná právna úprava

Podľa čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej v texte ako „Ústava SR“ v príslušnom gramatickom tvare) sú si ľudia rovní v dôstojnosti a v právach. Ústava SR v čl. 12 ods. 2 ustanovuje, že základné práva slobody sa zaručujú všetkým, a to bez ohľadu existencie demonštratívne

¹ Rozhodnutie Štátnej kúpeľnej komisie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorým sa Kúpeľom povoľuje prevádzkovať prírodné liečebné kúpele

vymedzených znakov jednotlivca, t.j. bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Účelom úpravy čl. 12 ods. 2 Ústavy SR je ochrana pred diskrimináciou.

Druhou vetou čl. 12 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej „*nikoho nemožno z týchto dôvodov (pozn. rozumej dôvody uvedené v prvej vete čl. 12 ods. 1 ústavy SR) poškodzovať, zvýhodňovať alebo nezvýhodňovať*“, sa vydáva príkaz chrániť každého pred poškodzovaním, zvýhodňovaním alebo znevýhodňovaním. Zvýhodnenie je formou pozitívnej diskriminácie, poškodzovanie a znevýhodňovanie sú formami negatívnej diskriminácie. Všetky tieto výslovne určené dôsledky predstavujú jednu z foriem diskriminácie, ktorú Ústava SR zakazuje v každej podobe. Ústavným príkazom sa vylučuje nielen negatívna diskriminácia, ale aj pozitívna diskriminácia oprávnených osôb z ktoréhokoľvek dôvodu ustanoveného v čl. 12 ods. 2 ústavy SR.²

Zákaz diskriminácie vo vzťahu ku všeobecnému právu na rovnosť v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy SR je len časťou všeobecnejšie formulovaného práva na rovnaké zaobchádzanie. Nie každá nerovnosť je diskriminácia, ale každá diskriminácia je nerovnosťou. Čl. 12 ods. 2 Ústavy SR je vo vzťahu k článku 12 ods. 1 Ústavy SR pozitívno-právnou konkretizáciou všeobecného a univerzálneho princípu rovnosti.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej ustálenej judikatúre konštatuje, že odlišnosť v zaobchádzaní medzi osobami nachádzajúcimi sa v analogických alebo porovnateľných situáciách je diskriminačná, pokiaľ nemá žiadne objektívne a rozumné ospravedlnenie, t. j. pokiaľ nesleduje legitímny cieľ alebo pokiaľ nie sú použité prostriedky sledovanému cieľu primerané.³

Ústavou SR garantovaný princíp rovnosti je premietnutý v antidiskriminačnom zákone. Antidiskriminačný zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Popri všeobecnom rámci uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania, antidiskriminačný zákon upravuje aj prostriedky právnej ochrany pre prípady porušenia tejto zásady.

Pre to, aby bolo možné určité správanie, konanie, či opomenutie kvalifikovať ako také, ktorým došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy, je vyžadované splnenie troch základných hmotnoprávných podmienok, tzv. *prima facie* prípadu, ktorými sú diskriminačný dôvod, oblasť a forma diskriminácie. K splneniu uvedených hmotnoprávných podmienok musí dôjsť súčasne. Každý prípad možného porušenia zákazu diskriminácie, resp. zásady rovnakého zaobchádzania, je preto nevyhnutné posúdiť z hľadiska kumulatívneho naplnenia týchto hmotnoprávných podmienok.

Povinnosť dodržiavať zákaz diskriminácie je jednou zo zložiek povinnosti dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania. Z vyššie uvedeného logicky vyplýva, že podstatou zákazu diskriminácie je povinnosť zdržať sa konaní (prípadne opomenutí), ktorými môže dôjsť k naplneniu skutkovej

² DRGONEC, J., Ústava Slovenskej republiky, komentár, 2. vydanie, Heuréka 2007, Šamorín, s. 151

³ (napr. Kiyutin v. Rusko, rozsudok č. 2700/10 z 10. 3. 2011, Karlsruhe Schmidt v. Nemecko, rozsudok č. 13580/88 z 18. 7. 1994)

podstaty niektorej z foriem diskriminácie (ust. § 2a ods. 2 až ods.8 ADZ) z dôvodov uvedených v ustanovení ust. § 2 ods. 1 ADZ, a to v oblastiach špecifikovaných v ustanovení ust. § 3 ods. 1 ADZ.

Diskriminácia pre zakázaný dôvod vzniká už vtedy, keď sú nevýhodné následky viazané na zakázaný znak (diskriminačný dôvod). Pre vyvodenie dôvodného záveru o tom, že určitým správaním, konaním, alebo opomenutím došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, je preto nevyhnutné identifikovať príčinnú súvislosť medzi diskriminačným konaním a diskriminačným dôvodom.

Pri posúdení naplnenia hmotnoprávnej podmienky prítomnosti diskriminačného dôvodu je potrebné vychádzať z ust. § 2 ods. 1 ADZ, podľa ktorého: „*Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.*“ Medzi diskriminačné dôvody, ktoré sú v antidiskriminačnom zákone vymedzené demonštratívny výpočetom, antidiskriminačný zákon radí i zdravotné postihnutie. Zdravotné postihnutie je možné definovať ako akúkoľvek duševnú, telesnú, dočasnú, dlhodobú alebo trvalú poruchu alebo handicap, ktorý osobám so zdravotným postihnutím bráni prispôbovať sa bežným nárokom života.

Za diskrimináciu z dôvodu zdravotného postihnutia antidiskriminačný zákon považuje aj diskrimináciu z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia, alebo diskrimináciu osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je osobou so zdravotným postihnutím. Na základe uvedeného je teda postačujúce, ak dôvodom pre nerovnaké zaobchádzanie je aj domnienka o zdravotnom postihnutí. V zmysle princípu zakotvenom v ust. § 2a ods. 11 písm. d) ADZ je irelevantné, či zdravotné postihnutie u určitej osoby reálne existuje, pokiaľ je domnienka o ňom dôvodom na nepriaznivé zaobchádzanie s touto osobou.

V právnej veci *Chacón Navas* Súdny dvor EÚ definoval zdravotné postihnutie ako „*obmedzenie vyplývajúce najmä z fyzického, mentálneho, alebo psychického postihnutia, ktoré bráni účasti dotknutej postihnutej osoby na profesijnom (pracovnom) živote*“. V predmetnom rozhodnutí taktiež spresnil, že na to, aby sa na obmedzenie vzťahoval pojem zdravotné postihnutie, musí byť pravdepodobné, že takéto obmedzenie bude dlhodobé. Súdny dvor EÚ zahrnul do svojej interpretácie pojem zdravotné postihnutie tak, ako ho zakotvuje Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.⁴

V záujme právnej istoty sú antidiskriminačným zákonom jasne špecifikované oblasti, na ktoré sa vzťahuje povinnosť každého dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania. V ust. § 3 ods. 1 ADZ je explicitne ustanovená povinnosť každého dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti

⁴V zmysle čl. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím: „*Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.*“

pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb ako aj vo vzdelávaní. Predmetným ustanovením je vymedzená tak osobná, ako ja vecná pôsobnosť antidiskriminačného zákona. Vecná pôsobnosť stanovuje, na aký okruh spoločenských vzťahov sa vzťahuje povinnosť dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania. V zmysle osobnej pôsobnosti je povinným subjektom vo vzťahu k dodržiavaniu zásady rovnakého zaobchádzania „každý“ (t.j. najmä fyzické osoby, právnické osoby, štátne orgány, orgány územnej a záujmovej samosprávy). Osobná pôsobnosť je pôsobnosťou všeobecnou, t. j. univerzálnou. Oproti tomu, vecná pôsobnosť antidiskriminačného zákona je v porovnaní s jeho osobnou pôsobnosťou užšia a vzťahuje sa na len na určité oblasti práva.

Zásadu rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní antidiskriminačný zákon bližšie upravuje v rámci ust. § 5.

V zmysle ust. § 5 ods. 1 ADZ, v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1. Podľa § 5 ods. 2 ADZ zásada rovnakého zaobchádzania sa podľa ods. 1 uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania, okrem iných, zdravotnej starostlivosti. ADZ na tomto mieste odkazuje napr. na zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V zmysle ust. § 11 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, má každý právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. V zmysle ods. 2 predmetného ust. § 11, právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa zaručuje rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov a služieb ustanovenou osobitným predpisom (antidiskriminačným zákonom). V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Kúpeľná starostlivosť je v Slovenskej republike integrálnou súčasťou zdravotníckej starostlivosti. „Slovenské prírodné liečebné kúpele sa definujú ako zdravotnícke zariadenia, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť na stabilizáciu zdravotného stavu, regeneráciu zdravia alebo prevenciu chorôb. Tieto prírodné kúpele využívajú prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané podľa Zákona č. 538/2005 Z.z., ktorý upravuje podmienky a pravidlá potrebné na prevádzkovanie liečebných kúpeľov. Činnosť kúpeľov ovplyvňujú aj ďalšie zákony a vyhlášky, ktoré presne určujú podmienky, za akých môžeme hovoriť o liečebných účinkoch či personálnom a materiálno-technickom vybavení zariadenia, ak chce pôsobiť ako zdravotnícke

a vykonávajúce liečebnú starostlivosť. Dohľad nad prevádzkou liečebných kúpeľov vykonáva Ministerstvo zdravotníctva SR.“⁵

V zmysle ust. § 7 zákona. č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, sa na základe verejného zdravotného poistenia plne, alebo čiastočne uhrádza kúpeľná starostlivosť, ak nadväzuje na predchádzajúcu ambulatnú zdravotnú starostlivosť, alebo ústavnú zdravotnú starostlivosť. V zmysle predmetného zákona sa kúpeľnou starostlivosťou rozumie zdravotná starostlivosť, ktorá je poskytovaná v prírodných liečebných kúpeľoch a v kúpeľných liečebniach. Choroby, pri ktorých sa kúpeľná starostlivosť plne, alebo čiastočne uhrádza na základe verejného zdravotného poistenia, indikačné podmienky a dĺžka liečebného pobytu sú uvedené v Indikačnom zozname pre kúpeľnú starostlivosť, ktorá tvorí prílohu č. 6 zákona.

Podľa zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa pod prírodnými liečebnými kúpeľmi rozumie viac ako jedno zdravotnícke zariadenie, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť na stabilizáciu zdravotného stavu, regeneráciu zdravia alebo prevenciu chorôb a ktoré využívajú prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané podľa tohto zákona na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.(ust. § 2ods. 10) Kúpeľná starostlivosť je podľa predmetného zákona definovaná ako zdravotná starostlivosť, ktorá je poskytovaná v prírodných liečebných kúpeľoch a kúpeľných liečebniach. (ust. § 2 ods. 13)⁶

Taxatívny výpočet jednotlivých foriem diskriminácie je uvedený v ust. § 2a ods. 1 ADZ, podľa ktorého: „*diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu*“.

V zmysle § 2a ods. 2 ADZ je priamou diskrimináciou konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

Definícia priamej diskriminácie v zmysle antidiskriminačného zákona vychádza z ponímania tejto formy diskriminácie ako priameho konania alebo opomenutia, ktorým je spôsobená ničím neodôvodnená nerovnosť medzi osobami, ktorú sú v porovnateľnej situácii. Definícia priamej diskriminácie, ktorá je obsahom antidiskriminačného zákona neuvádza explicitný odkaz na zakázané (diskriminačné) dôvody, z ktorých nesmie dochádzať ku diskriminácii. Z interpretácie tejto definície v spojení s enumeráciou zakázaných (diskriminačných) dôvodov, ktoré sú obsiahnuté v ust. § 2 ods. 1 ADZ však jasne vyplýva, že priama diskriminácia je zakázaná z práve z dôvodov, ktoré sú uvedené v ust. § 2 ods. 1 ADZ.

Priama diskriminácia je konaním, ktorým sa nerovnako zaobchádza s osobami nachádzajúcimi sa v relatívne rovnakej (porovnateľnej) situácii (resp. rovnako, alebo podobným

⁵ Zdroj: www.ask.sk

⁶ Aktuálny stav prevádzkovania prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební v SR je dostupný na internetovej stránke Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

spôsobom spĺňajú podmienky na realizáciu určitého práva), pričom jediným dôvodom na nerovnaké a menej priaznivé zaobchádzanie s jednou z týchto osôb, je niektorý zo zakázaných (diskriminačných) dôvodov, ktorý je však pre realizáciu určitého práva v plnej miere irelevantný.

Spoločným identifikačným znakom v prípadoch priamej diskriminácie je, že pre osoby, ktorých práva sú porušené touto formou diskriminácie, predstavuje menej priaznivé zaobchádzanie v porovnaní s osobami (osobou), ktoré sú v rovnakej, alebo porovnateľnej situácii, ktoré však nie sú nositeľmi diskriminačného dôvodu. Z uvedeného jasne vyplýva, že na to, aby bolo možné kvalifikovať posudzované konanie ako priamu diskrimináciu, je vyžadovaná existencia tzv. komparátora.

Určité konanie, je z toho dôvodu potrebné posúdiť aj z hľadiska existencie rozdielneho zaobchádzania s prípadnou obeťou diskriminácie v porovnaní s inou osobu alebo osobami, ktoré sa nachádzajú v rovnakej alebo porovnateľnej situácii (tzv. komparátor), pričom súčasne platí, že prípadnej obeti diskriminácie musela týmto rozdielnym zaobchádzaním vzniknúť určitá nevýhoda. Z uvedeného vyplýva, že ďalšou zo zásadných otázok, ktorá musí byť pri posudzovaní diskriminácie zodpovedaná, je porovnateľnosť subjektov. Pokiaľ nie je porovnateľnosť daná, k diskriminácii nemôže dochádzať. K diskriminácii naopak dochádza, keď je s porovnateľnými subjektmi bezdôvodne zaobchádzané odlišne.

Je však nevyhnuté zdôrazniť, že nie každé nerovné, resp. nerovnaké zaobchádzanie je možné kvalifikovať ako porušenie princípu rovnosti, resp. ako porušenie zákazu diskriminácie v zmysle platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy.

Diskriminácia je neodôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé. Avšak môže dôjsť k prípadom, kedy rozdielne zaobchádzanie je racionálne odôvodnené a v danej situácii nevyhnutné. V týchto prípadoch rozdielne zaobchádzanie nie je možné považovať za diskrimináciu, resp. porušenie zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona.

Právne posúdenie

Stredisko bude pri následnom právnom posúdení prihliadať na platnú a účinnú antidiskriminačnú legislatívu, obsiahnutú v antidiskriminačnom zákone, ktorá je premietnutím Ústavou SR garantovaného princípu rovnosti.

Pred prikročením k samotnému právnomu posúdeniu podmienok poskytovania kúpeľnej liečby a postupu Kúpeľov pri jej poskytovaní, Stredisko zdôrazňuje, že Kúpele poskytli Stredisku výlučne všeobecné informácie týkajúce sa poskytovania kúpeľnej liečby klientom. Kúpeľmi uvedené informácie boli v plnom rozsahu postačujúce na vyvodenie právnych záverov Strediska.

Skutočnosť, že Kúpele poskytujú kúpeľnú liečbu, ubytovacie a stravovacie služby tak mobilným, ako aj imobilným klientom, objektívne vyvracia akékoľvek domnienky o možnom diskriminačnom prístupe zo strany Kúpeľov vo vzťahu k imobilným klientom.

Vzhľadom na vyššie uvedené bude Stredisko následne vykonávať právne posúdenie so zameraním na tie skutočnosti, ktoré sú na prvý pohľad pri neodbornom, nedostatočnom a neobjektívnom posúdení spôsobilé vytvoriť mylnú domnienku o prítomnosti diskriminácie.

Predmetom špecifického právneho posúdenia Strediska je skutočnosť, že absolvovanie jednej z liečebných procedúr môže byť pre niektorých imobilných klientov z objektívnych, nižšie uvedených, dôvodov nemožné.

Predmetná liečebná procedúra prebieha v „zariadení“, na ktorom nie je technicky možné vykonať debarierizačné úpravy. Inými slovami, technický stav a konštrukcia tohto „zariadenia“ vykonanie debarierizačných úprav neumožňuje. Absencia debarierizácie daného „zariadenia“ je objektívnou skutočnosťou, ktorá nezávisí od rozhodnutia, resp. svojvôle Kúpeľov.

Stredisko konštatuje, že za predpokladu, ak by bolo možné vykonať technické úpravy za účelom debarierizácie „zariadenia“, avšak dôvodom, prečo by k procesu debarierizácie nedošlo, by bola výška finančných prostriedkov, vynaloženie ktorých by bolo nevyhnutné na realizáciu týchto úprav, absencia debarierizácie by bola neospravedliteľná. V posudzovanom prípade však výška finančných prostriedkov nezohráva rozhodujúcu úlohu. Jedinou a rozhodnou skutočnosťou, ako už bolo uvedené, je technický stav tohto „zariadenia“.

Na základe uvedeného je možné vysloviť logický záver o tom, že nakoľko technický stav „zariadenia“ neumožňuje jeho uspokojenie pre dosiahnutie prístupnosti prostredníctvom vykonania debarierizačných úprav, ide o skutočnosť, ktorá je z objektívneho hľadiska nezmeniteľná a neovplyviteľná rozhodnutím Kúpeľov.

Preto je *de facto* jediným rozhodným „faktorom“, spôsobilým určiť, ktorá osoba môže absolvovať predmetnú liečebnú procedúru práve pohybová spôsobilosť osoby. Rozsah pohybových schopností osoby je determinantom, ktorý rozhoduje o spôsobilosti vstupu konkrétnej osoby do „zariadenia“, ako i jej následného pohybu v danom „zariadení“ počas priebehu liečebnej procedúry.

Po sumarizácii vyššie uvedených informácií je možné konštatovať, že skutočnosť, že niektoré osoby nie sú spôsobilé absolvovať predmetnú liečebnú procedúru je objektívne ospravedliteľná a odôvodniteľná a v žiadnom prípade nie je možné ju spájať so svojvoľným rozhodnutím Kúpeľov porušujúcim antidiskriminačný normatív.

Preto aj hypotetické úsudky o prítomnosti zdanlivej priamej diskriminácii je nevyhnutné označiť ako nedôvodné a neprípustné. Kúpele totiž nevylučujú z danej liečebnej procedúry klientov s pohybovým handicapom vo všeobecnosti. V praxi však dochádza ku situáciám, ktoré nie sú Kúpele spôsobilé ovplyvniť, avšak v dôsledku ktorých môže dôjsť k vytvoreniu neodborných hypotéz o konaní majúcom diskriminačný charakter.

V posudzovanom prípade z dôvodu vyššie uvedených skutočností nie je možné identifikovať diskriminačný dôvod ako ani kauzálnu súvislosť medzi diskriminačným dôvodom a diskriminačným konaním, o samotnom konaní porušujúcom zásadu rovnakého zaobchádzania nehovoriac. Navyše rozsah pohybovej spôsobilosti klientov je nevyhnutné posudzovať v každom prípade striktnie individuálne, i z toho dôvodu sa javí identifikácia komparátora viac ako obtiažna.

Záver

Vzhľadom k tomu, že absolvovanie liečebnej procedúry môžu v konkrétnych prípadoch znemožniť objektívne skutočnosti, a to technický stav daného zariadenia v súčinnosti so zdravotným stavom klienta, prítomnosť hmotnoprávných podmienok porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy, je v plnom rozsahu vylúčená.

Podľa právneho názoru Strediska, v postavení národného antidiskriminačného orgánu, sú všeobecne posudzované podmienky poskytovania kúpeľnej liečby a postup Kúpeľov pri poskytovaní kúpeľnej liečby, v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona.